

LBRIS

We know
books

Francis Scott Fitzgerald

PALATUL
DE GHEAȚĂ

CUPRINS

Palatul de gheață	5
Întâi mai	26
Un diamant cât Hotelul Ritz	68
Vise de iarnă.....	102
Iertarea de păcate	121
Băiatul cel bogat	139
Cel mai impertinent băiat.....	166
Întoarcerea la Babilon.....	185
Duminica nebună	203
Interminabila ieșire	218

Autor: Francis Scott Fitzgerald
Titlu original: The Ice Palace
Titlu: Palatul de gheață
Editor Dexon Office, București
Ediție completată și revizuită

© by Dexon Office, 2020
Toate drepturile pentru această versiune aparțin Dexon Office
Informații, comenzi ramburs
Email dexonoffice@gmail.com
www.aldopress.ro
ISBN 978-606-050-197-8

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
FITZGERALD, FRANCIS SCOTT**

Palatul de gheață și alte 9 povestiri / Francis Scott
Fitzgerald. - București : Dexon, 2021
ISBN 978-606-050-197-8

821.111

Tipar: ARTPRINT
Email: office@artprint.ro

PALATUL DE GHEAȚĂ

I

Soarele picura peste casă ca vopseaua de aur peste un vas de ceramică de artă, iar fulgii de umbră de ici, de colo nu făceau decât să intensifice tăria băii de lumină. Casele îngemănate Butterworth și Larkin erau adăpostite în spatele unor arbori mari și robuști.

Numai casa Harper primea soarele din plin și, cât era ziua de lungă, privea spre strada prăfuită cu o răbdare blajină și îngăduitoare. Acesta era orașelul Tarleton, așezat în sudul extrem al Georgiei, într-o după-amiază de septembrie.

Sus, la fereastra dormitorului, Sally Carrol Happer își rezema bărbia ei de față de nouăsprezece ani pe pervazul de cincizeci și doi de ani și privea cum ia curba Fordul străvechi al lui Clark Darrow. Mașina se înfierbântase – fiind construită parțial din metal, înmagazina căldura pe care o absorbea sau o producea –, iar Clark Darrow, bătos la volan, ația o expresie îndurerată și încordată, ca și cum s-ar fi considerat pe sine însuși o piesă de rezervă, și părea gata să explodeze în orice clipă. Trecu anevoie peste două fâgașe săpate în pământ, roțile gemură indignate de întâlnire și apoi, cu o mutră înfricoșătoare, el răsuci pentru ultima oară volanul, garând mașina și pe sine însuși aproximativ în fața treptelor casei Happer. Se auzi un sunet plângăreț, un oftat, un hârâit de muribund, urmate de o scurtă tăcere, apoi aerul fu sfâșiat de o fluierătură înfricoșătoare.

Pe jumătate adormită, Sally Carrol privi în jos. Dădu să caște, dar, constatând că era imposibil s-o facă fără să-și ridice bărbia de pe pervaz, se răzgândi și continuă să privească în tăcere automobilul, al cărui proprietar stătea semeț – chiar dacă numai de ochii lumii – într-o poziție absolut verticală, așteptând un răspuns la semnalul său. După o clipă claxonul mai deșiră o dată aerul îmbăcsit de praf.

— Neața.

Nu fără dificultate, Clark își răsuci trupul înalt și îndreptă o privire piezișă spre fereastră.

— Nu mai e dimineață, Sally Carrol.

— Nu mai e? Ești sigur?

— Ce faci acolo?

— Mănânc un măr.

— Hai să înotăm! Vrei?

— Cred că da.

— Ce-ar fi să te grăbești?

— Cum zici tu.

Sally Carrol scoase un oftat masiv și, cu o lentoare incredibilă, se ridică de pe podea, unde se ocupase cu distrugerea bucăților de măr verde și, alternativ, cu pictatul păpușilor de hârtie pentru sora ei mai mică. Se duse la oglindă, își contemplă imaginea cu o apatie încântătoare și încântată de sine, își puse două pete de ruj pe buze și un fir de pudră pe vârful nasului, după care-și acoperi părul cărlionțat, tuns scurt, de culoarea boabelor de porumb, cu o bonetă de soare imprimată cu trandafiri. Răsturnă cu piciorul apa pentru acuaarele, zise „O, naiba s-o ia!” – dar nu ridică farfuria – și ieși din cameră.

— Ce mai faci, Clark? întrebă ea după un minut, încălecând cu agilitate portiera mașinii.

— Foarte bine, Sally Carrol.

— Unde ne ducem să înotăm?

— La Walley's Pool. I-am zis lu' Marylyn că trecem să-i luăm, pe ea și pe Joe Ewing.

Clark era înalt și smead. Când stătea în picioare, avea tendința să se cocoșeze. Ochii lui erau amenințatori și expresia oarecum arțăgoasă, în afară de momentele când îi era iluminată de vreunul din zâmbetele lui obișnuite. Clark avea „un venit” – exact atâta cât să trăiască fără griji și să-și cumpere benzină – și-și petrecuse cei doi ani de când absolvise colegiul Georgia Tech moțând pe străzile leneșe ale orașelului natal și discutând cum să-și investească mai bine capitalul, ca să facă avere cât ai clipi din ochi.

Nu-i era deloc greu să hoinărească fără rost. Exista un pâl de fetițe care crescuseră frumos, uimitoarea Sally Carrol fiind cea mai atrăgătoare dintre ele, iar fetelor le plăcea ca băieții să înoate cu ele, să danseze cu ele și, desigur, să le facă și curte în serile de vară pline de mireasma florilor. Și tuturor le plăcea grozav de Clark. Când se plictisea de compania fetelor, găsea o jumătate de duzină de tineri aidoma lui, aflați mereu pe punctul de a face ceva la care renunțau cu plăcere ca să joace cu el o partidă de golf, una de biliard sau să bea un litru de „alcool galben și tare”. Din când în când vreunul dintre colegii lui de generație făcea un tur de vizite de rămas-bun înainte de a pleca la New York, Philadelphia sau Pittsburgh ca să intre în afaceri, dar majoritatea timpului și-l petrecea trândăvind în acel paradis lănced al cerurilor molatice, al serilor brăzdate de licurici, al bălciurilor stradale dominate de vacarmul negrilor și mai ales al fetelor gracile, cu vorba șoptită, crescute nu atât cu bani, cât cu amintiri.

După ce Fordul a fost trezit la un soi de viață agitată și supărată, Clark și Sally Carrol au pornit-o zdrăngănind pe Valley Avenue, au intrat pe Jefferson Street, unde drumul de pământ bătucit devenea asfalt, pe soporicul Millicent Place, unde se aflau o jumătate de duzină de conace prospere și corpolente, și au ajuns în zona centrală. Aici era periculos să șofezi, căci era ora de cumpărături. Populația se mișca alene pe străzi și o cireada de boi care mugeau stins era îmboldită să plece din calea unui tramvai placid. Până și prăvăliile parcă se mărgineau să caște din uși și să clipească din

vitrine în lumina soarelui înainte de a intra într-o comă profundă și temporară.

— Sally Carrol, zise pe neașteptate Clark, e adevărat că ești logodită?

Ea îl fulgeră cu privirea.

— De unde-ai auzit asta?

— Hai, zi, ești logodită?

— Halal întrebare mai pui!

— Mi-a zis o fată că te-ai logodit cu un yankeu pe care l-ai cunoscut vara trecută la Asheville.

Sally Carrol oftă:

— N-am văzut un oraș mai amator de zvonuri.

— Nu te mărita cu un yankeu, Sally Carrol! Avem nevoie de tine pe-aici.

Sally Carrol rămase un moment tăcută.

— Clark, întrebă ea brusc, cu cine naiba să mă mărit?

— Îmi ofer serviciile.

— Iubitule, n-ai putea întreține o nevestă, i-o întoarse ea veselă. Și, oricum, te cunosc prea bine ca să mă îndrăgostesc de tine.

— Asta nu-nseamnă că trebuie să te măriți cu un yankeu, persevera el.

— Da' dacă-l iubesc?

El clătină din cap.

— Imposibil. Ar fi mult prea diferit de noi. În toate privințele.

Se întrerupse din vorbit pe când oprea mașina în fața unei clădiri întorcheate și dărăpănate. Marylyn Wade și Joe Ewing apărură în prag.

— Bună, Sally Carrol!

— Salut!

— Ce mai faceți voi?

— Sally Carrol, întrebă Marylyn după ce demarară din nou, ești cumva logodită?

— O, Doamne, de unde-a pornit tărășenia asta? Nu mă pot uita și eu la un bărbat fără ca toată lumea din oraș să mă logodească cu el?

Clark privea drept în față, la un șurub din parbrizul care zăngănea.

— Sally Carrol, zise el cu o intensitate ciudată, nu-ți place de noi?

— Ce?

— De noi, ăștia de-aici.

— Păi, Clark, doar știi că-mi place. Vă ador pe toți.

— Atunci de ce te logodești cu un yankeu?

— Clark, nu-ți pot răspunde. Nu știu sigur ce-o să fac, dar. Ei bine, vreau să călătoresc, să cunosc oameni. Vreau să-mi dezvolt gândirea. Vreau să trăiesc acolo unde lucrurile se petrec la scară mare.

— Ce vrei să spui?

— O, Clark, te iubesc și-l iubesc și pe Joe ăsta, și pe Ben Arrot, și. pe voi toți, dar voi. Voi.

— Vom fi toți niște ratați.

— Da. Nu vreau să spun numai ratați financiar, ci cumva doar. Niște neputincioși triști și. Of, cum să explic?

— Și asta fiindcă rămânem aici, la Tarleton?

— Da, Clark, și fiindcă vă place aici și n-aveți de gând să schimbați în nici un caz ceva, să gândiți sau să progresați.

El încuviință din cap, iar ea se întinse și-l apăsă pe mână.

— Clark, îi declară încet fata. Nu te-aș da pe toată lumea asta! Ești dulce așa cum ești. Lucrurile care te vor face să eșuezi eu le voi iubi veșnic: faptul că trăiești în trecut, zilele și nopțile petrecute leneș, nepăsarea și generozitatea ta.

— Și totuși pleci?

— Da. Fiindcă nu m-aș putea mărita niciodată cu tine. Ocupi în inima mea un loc pe care nimeni altul nu-l poate cuceri, dar dac-aș fi priponită aici, n-aș avea stare. Aș simți că. Îmi irosc viața. Înțelege, în mine există două personalități. Este personalitatea mea veche și visătoare, cea pe care o iubești, dar mai este și un soi de energie, un sentiment care mă îndeamnă la gesturi nesăbuite. Asta e partea din mine care poate fi utilă undeva și care va dăinui și atunci când frumusețea mi se va veșteji.

Se opri brusc, așa cum îi stătea în fire, și oftă:

— O, ce mizerie!

Starea sufletească i se schimbăse.

Închizând pe jumătate ochii și înclinându-și capul pe spate până ajunse să și-l rezeme de speteaza scaunului, lăsă briza înviorătoare să-i răcorească pleoapele și să-i agite cărlionții înfioiați ai tunsorii scurte. Ieșiseră din oraș și înaintau cu viteză printrer pâlcurile încălcite de arbuști de un verde strălucitor, amestecați cu ierburi înalte și copaci subțiri care-și răsfirau frunzișul bogat, făcând ca drumul să fie răcoros și ospitalier. Ici și colo treceau pe lângă o baracă prăpădită, locuită de negri, unde cel mai bătrân locatar, încărunțit, pufăia dintr-o pipă din cocean de porumb în pragul ușii și o jumătate de duzină de plozi smoliți și pe jumătate goi defilau cu niște păpuși de cârpă prin iarba crescută sălbatic în fața casei. Mai încolo se întindeau leneșele plantații de bumbac, pe care până și truditorii păreau niște umbre subțiate, împrumutate de soare pământului, dar nu ca să muncească, ci ca să ajute la perpetuarea unei străvechi tradiții pe câmpurile aurite din septembrie. Iar în jurul pitorescului peisaj picotitor, deasupra pomilor, bojdeucilor și râurilor măloase, se învârtejea căldura, deloc ostilă, ci doar mângâioasă, ca un sân mare, cald și hrănitor de la care sugea copilul Pământ.

— Sally Carrol, am ajuns.

— Biata copilă doarme dusă.

— Dragă, ai murit în sfârșit de prea multă lene?

— Apă, Sally Carrol! Apa răcoroasă te așteaptă!

Ochii somnoroși ai fetei se întredeschiseră.

— Salut, murmură ea, zâmbind.

II

În noiembrie Harry Bellamy, un ins înalt, spătos și energic, a descins pentru patru zile din orașul său din Nord. Intenționa să rezolve o problemă care pentru el devenise arzătoare din miezul verii, de când o cunoscuse pe Sally Carrol în Carolina de Nord. Pentru ca ei doi să ajungă la un acord n-a fost nevoie decât de o după-amiază liniștită și de o seară în fața focului din șemineu, pentru că Harry Bellamy poseda tot ceea ce-și dorea fata. În plus, ea îl iubea – îl iubea cu partea aceea a ființei ei pe care o rezerva în mod special pentru dragoste. Sally Carrol avea mai multe părți bine definite.

În ultima după-amiază petrecută de el în oraș s-au plimbat și ea a constatat că pașii li se îndreptau aproape fără să bage de seamă spre unul dintre locurile ei favorite: cimitirul. Când acesta se contura, gri-alburiu și verde-auriu, în lumina veselă a soarelui de după-amiază, fata se opri nehotărâtă lângă porțile de fier.

— Ai o fire mohorâtă, Harry? întrebă ea cu un zâmbet slab.

— Mohorâtă? Nu eu.

— Atunci hai să intrăm. Pe unii îi deprimă, dar mie-mi place.

Trecură pragul cimitirului și o porniră pe o alee ce ducea prin mijlocul unei văi vălurite, înșesată cu morminte – cele din anii '50 de un cenușiu prăfos și mucegăit, cele din anii '70 cu flori ciudate dăltuite în piatră și urne pentru flori, cele din anii '90 împodobite în exces și hidoase, cu heruvimi grași, de marmură, tolăniți ca betivii pe perne de piatră și cu uriașe și imposibile buchete de flori neidentificabile din granit. Din când în când zăreau câte o siluetă ingenuncheată care ținea în mâini un omagiu floral, dar pe majoritatea mormintelor zăcea un lițoliu al tăcerii și un covor de frunze moarte ce degaja doar parfumul pe care propriile lor memorii umbroase îl ațâtau în mințile celor vii.

Ajunseră în vârful unei coline, unde li se ivi în față o piatră funerară înaltă, rotunjită, împeștrită de pete de umezeală și pe jumătate ascunsă de vrejuri.

— Margery Lee, citi fata. 1844-1873. Nu-i așa că era drăguță? A murit la douăzeci și nouă de ani. Draga de Margery Lee, adăugă ea moale. Nu ți-o imaginezi, Harry?

— Ba da, Sally Carrol.

El îi simți mânuța ghemuindu-i-se într-a lui.

— Cred că era brunetă și purta întotdeauna o panglică în păr și splendide fuste clogot de un gri-albăstrui palid sau de culoarea trandafirilor veșteji.

— Da.

— O, și cât era de dulce, Harry! Era tipul de fată născută pentru a sta pe o verandă largă, cu coloane, ca să întâmpine oaspeții. Mai mult ca sigur că o mulțime de bărbați au plecat la război cu gândul că se vor întoarce la ea, dar poate că nu s-a mai întors niciunul.

El se aplecă mai aproape de mormânt, căutând vreo inscripție care să indice un măritiş.

— Nu găsesc nici un indiciu.

— Bineînțeles că nu. Cum ar putea exista ceva mai grăitor decât acest simplu „Margery Lee” și datele elocvente?

Se apropie mai mult de el și lui Harry i se puse pe neașteptate un nod în gât când părul ei galben îi mângâie obrazul.

— Îți imaginezi cum era, nu-i așa, Harry?

— Da, încuviință el moale. O văd prin ochii tăi scumpi. Acum ești foarte frumoasă, așa că știu că și ea trebuie să fi fost așa.

Stăteau tăcuți unul lângă altul, iar el îi simțea umerii tremurând ușor. O adiere nestatornică veni dinspre vale și mișcă borul larg, pleoștit, al pălăriei fetei.

— Hai să mergem acolo jos.

Fata arătă cu degetul o fâșie plată de pe cealaltă parte a colinei, unde, lângă gazonul verde, se vedeau o mie de cruci alb-cenușii dispuse în rânduri drepte, nesfârșite, ca armele unui batalion, prezentate pentru onor.

— Sunt mormintele soldaților Confederației, spuse simplu Carrol.

S-au plimbat de-a lungul șirurilor de cruci, citind inscripțiile – mereu doar un nume și o dată, uneori indescifrabile.

— Ultimul rând e și cel mai trist. Uite acolo! Fiecare cruce poartă pe ea doar o dată și un singur cuvânt: „Necunoscut”.

Tânăra își înalță spre el ochii înecați în lacrimi.

— Dragul meu, dacă nu știi, nu pot să te fac să înțelegi cât de real e totul pentru mine.

— Pentru mine felul în care tu simți este foarte frumos.

— Nu, nu, nu de mine e vorba! Ci de ei, de vremurile alea vechi pe care am încercat să le fac să trăiască în mine. Cei de aici nu erau decât bărbați – neînsemnați, evident, altfel n-ar fi rămas „necunoscuți” –, dar au murit pentru cel mai frumos lucru din lume: Sudul dispărut. Știi, continuă ea cu o voce răgușită și cu ochii lucindu-i de lacrimi, oamenii au vise pe care le leagă de anumite lucruri, iar eu am crescut însoțită de acest vis. A fost ușor, pentru că totul era mort și nu puteam suferi nici o deziluzie. Într-un fel, am încercat să reinviu vechile standarde de noblesse oblige – căci n-au mai rămas din ele decât resturi, pricepi, ca trandafirii dintr-o grădină părăsită, care-și dau ultima suflare în jurul tău –, urme de ciudată curtenie și de cavalerism la unii dintre băieți și poveștile pe care le auzeam cândva de la un soldat confederat din vecini și de la câțiva negri bătrâni. O, Harry, exista ceva, exista ceva! Nu te pot face să înțelegi, dar era acolo!

— Dar înțeleg, o asigură el din nou, calm.

Zâmbind, Sally Carrol își zvântă ochii cu colțul batistei ce ieșea din buzunarul lui de la piept.

— Nu. Tu ești trist. Așa-i, iubitele? Chiar dacă eu plâng, sunt fericită aici și locul ăsta îmi dă un fel de putere.

Se întoarseră și părăsiră locul mână în mână. Găsiră o porțiune cu iarbă moale, iar Sally Carrol se așeză și-l trase jos lângă ea. Ședeau sprijiniți cu spatele de ruinele unui zid scund.

— Aș vrea ca alea trei bătrâne să se care de-aici, se lamenta el. Vreau să te sărut, Sally Carrol!

— Și eu.

Nerăbdători, așteptară ca acele trei siluete încovoiate să dispară, după care ea îl sărută până când cerul deveni parcă străveziu de tot și toate zâmbetele și lacrimile fetei pieriră în extazul secundelor eterne.

După aceea au făcut cale întoarsă, pășind agale, în vreme ce prin unghere amurgul juca somnolente dame în alb și negru cu rămășițele zilei.

— Tu vei veni cam prin mijlocul lui ianuarie și trebuie să stai cel puțin o lună, zise el.

Va fi grozav. Avem un carnaval de iarnă și dacă n-ai văzut niciodată zăpadă, ai să crezi că te afli într-o țară de basm. Vom patina, vom schia, ne vom da cu sania și pe tobogan, vor fi defilări cu torțe pe patine. De ani de zile nu s-a mai ținut o paradă, așa că acum vor organiza una trăsnet.

— N-o să-mi fie frig, Harry? întrebă ea brusc.

— În nici un caz. Poate c-o să-ți înghețe năsul, dar nu vei tremura de frig. Zăpada e tare și uscată, știi.

— Cred că eu sunt o făptură a verii. Nu-mi place frigul sub nici o formă.

Se întrerupse și amândoi păstrară câteva minute de tăcere.

— Sally Carrol, o întrebă el foarte grav, ce zici de. Martie?

— Zic că te iubesc.

— Martie?

— Martie, Harry.

III

Toată noaptea a fost foarte frig în vagonul Pullman. Sally Carrol îl sună pe însoțitor să-i mai dea o pătură, iar când el nu-i putu face pe plac, încercă în zadar să fure câteva ore de somn, îndesându-se într-un colț al cușetei și îndoind așternutul, ca să-l dubleze. Dorea să arate cât mai bine dimineața.

Se trezi la șase și, alunecând cu neplăcere în haine, se împletici până la vagonul-restaurant ca să bea o cafea. Zăpada se infiltrasă pe coridoare și acoperea podelele cu un strat alunecos.

Era ciudat frigul acesta. Se insinua pretutindeni. I se vedea clar aburul răsuflării și expira aerul cu o plăcere veselă și naivă. Cum sta la masă în vagonul-restaurant, privea pe fereastră dealurile și câmpiile albe și pinii răzleți, ale căror ramuri serveau drept platouri verzi pentru praznicul geros al zăpezii. Uneori depășeau în viteză câte o fermă solitară, urâtă, neagră și stingheră în deșertul alb. De fiecare dată când vedea una, simțea instantaneu un fior de compasiune pentru sufletele încuiate acolo, în așteptarea primăverii.

Când ieși din vagonul-restaurant și se întoarse, clătînându-se, în vagonul Pullman, se simți cuprinsă de o undă de energie și se întrebă dacă era cumva efectul aerului înviorător despre vorbise Harry. Țasta era Nordul

— Nordul —, pământul ei de-acum!

„Sufiați, vânturi încrâncenate!

Eu drumurile le voi bate.”

Fredona ea numai pentru sine, exultând.

— Ce spuneți? întrebă politicos însoțitorul.

— Am zis: Scutește-mă.

Sârmele lungi dintre stâlpii de telegraf se dublară. Încă o pereche de șine începu să alerge pe lângă tren, apoi alte trei, patru. Apăru un șir de case cu acoperișuri troienite, se zări un troleibuz cu geamurile înghețate, străzi, tot mai multe străzi. Orașul.

Rămase o clipă în picioare, năucită, pe peronul înghețat, după care zări siluetele încotoșmănate în blănuri care se repezira spre ea:

— Uite-o!

— O, Sally Carrol!

Sally Carrol lăsă bagajul din mână.

— Bună!

O față vag familiară, rece ca gheața, se apropie să o sărute, după care se pomeni înconjurată de multe chipuri, ce parcă emanau toate nori groși de fum greu. Strânse mâna multora. Noile ei cunoștințe erau Gordon, un bărbat scund, dar vioi, de treizeci de ani, care arăta ca o replică nereușită a lui Harry, desenată de un amator, și soția sa, Myra, o doamnă plină de neastâmpăr, cu părul ca inul sub casca îmblănită de automobilistă. Aproape imediat Sally Carrol se gândi că femeia are o înfățișare vag scandinavă. Un șofer voios o scăpă de bagaje și, printre rîcoșuri de exclamații, propoziții neterminate și câte un „dragă” agitat și superficial emis de Myra, se poftiră reciproc să iasă din gară.

În clipa următoare erau într-un sedan care rula pe străzi întortocheate și troienite, pe care zeci de băiețași își legau sâniile de căruțele băcanilor și de automobile.

— O! strigă Sally Carrol. Vreau să fac și eu la fel! Se poate, Harry?

— E pentru copii. Dar am putea.

— E circ curat, zise ea cu regret.

„Acasă” era o clădire mare, cu structură șubredă de lemn, plasată pe un șort alb de nea, iar acolo tânăra cunoscu un bărbat masiv, cu părul cărunt și destul de simpatic și o doamnă ca un ou, care o sărută. Părinții lui Harry. Urmă o oră indescrribilă, în timpul căreia nu-și putu trage sufletul, o oră plină de jumătăți de fraze, de apă fierbinte, de ouă cu șuncă și zăpăceală, după care rămase singură cu Harry în bibliotecă, unde-l întrebă dacă ar putea îndrăzni să fumeze.

Era o încăpere spațioasă, cu icoana Fecioarei Maria deasupra șemi-neului și șiruri după șiruri de volume cu coperte de un auriu închis, auriu

deschis sau roșu strălucitor. Toate scaunele erau împodobite cu un pătrățel de dantelă pe locul unde se presupunea că-ți vei rezema capul, canapeaua era confortabilă, iar cărțile păreau să fi fost citite (unele). Sally Carrol avu instantaneu imaginea bibliotecii de acasă, veche și uzată, cu imensele tratate de medicină ale tatălui ei, cu portretele în ulei ale celor trei frați ai bunicului și cu hărtănița de canapea reparată în mod repetat timp de patruzeci și cinci de ani, dar pe care te simțeai grozav când stăteai și visai. Camera aceasta nu i se părea nici atrăgătoare, nici neapărat altcumva. Era pur și simplu o încăpere ce conținea o grămadă de obiecte scumpe, care păreau toate vechi de vreo cincisprezece ani.

— Ei, ce zici de căminul nostru? O întrebă curios Harry. Te surprinde? Adică e ceea ce te așteptai să vezi?

— Tu ești ceea ce mă așteptam să văd, Harry, răspunse ea, întinzând brațele.

Dar după un sărut scurt, el păru dornic să smulgă de la ea puțin entuziasm.

— Și orașul? Ți place? Simți energia din aer?

— O, Harry! Râse ea. Trebuie să-mi acorzi puțin timp. Nu-i corect să mă bombardezi cu întrebări.

Pufăi din țigară, oftând mulțumită.

— Dar trebuie neapărat să te întreb un lucru, începu el, ca și cum și-ar fi cerut scuze. Voi, suferiții, puneți mare preț pe familie și pe chestii din astea. Nu că n-ar fi bine, dar vei constata că aici lucrurile stau oarecum altfel. Vreau să spun. Vei observa multe lucruri care la început îți se vor părea un fel de etalare vulgară a sentimentelor, Sally Carrol, dar adu-ți aminte că în orașul ăsta n-au trăit decât trei generații. Toată lumea are un tată și cei mai mulți dintre noi avem un bunic. Mai departe de atâta nu mergem.

— Firește, murmură ea.

— Vezi tu, bunicii noștri au întemeiat așezarea și mulți dintre ei au fost obligați să-și ia slujbe destul de stranii în timpul ctitoriei. De exemplu, există o femeie care astăzi e cumva modelul social al întregului oraș. Ei bine, tatăl ei a fost primul gunoier municipal. Treburi din astea.

— Dar, zise contrariată Sally Carrol, îți închipuiai cumva că voi comenta despre oameni cu voce tare?

— Cătuși de puțin, o întrerupse Harry. Și nici nu intenționez să scuz pe cineva. Doar că. Ei bine, vara trecută ne-a vizitat o fată din Sud și a spus niște lucruri neplăcute și. Oh, am crezut că-i cazul să te previn.

Sally Carrol se indignă brusc, ca și cum ar fi primit o palmă nemeritată, dar, evident, Harry considera subiectul închis, deoarece continuă cu vervă și entuziasm:

— Știi, e vremea carnavalului. Primul carnaval după zece ani. Și se construiește un palat de gheață, cel dintâi din 1885 încoace. Cu blocuri decupate din gheața cea mai transparentă pe care au găsit-o și de dimensiuni colosale.

Ea se ridică și, ducându-se la fereastră, trase în lături grelele draperii orientale și privi afară.

— O! strigă ea pe neașteptate. Doi băiețași fac un om de zăpadă. Harry, crezi c-aș putea ieși afară ca să le dau o mână de ajutor?

— Visezi! Vino-ncoace și sărută-mă!

Ea se îndepărtă de geam cu părere de rău.

— Nu cred că-i o climă propice pentru sărutat, nu? Adică te îmboldește să nu stai deloc degeaba, nu-i așa?

— N-o să stăm degeaba. În prima ta săptămână aici sunt în vacanță și diseară avem o cină urmată de dans.

— O, Harry! Mărturisi ea, lăsându-se jos grămadă, pe jumătate în poala lui, pe jumătate pe perne. Zău că mă simt derutată. Nu pot să știu dacă o să-mi placă sau nu, ce fel de oameni voi întâlni acolo sau altele asemenea. Va trebui să-mi explici, dulcele meu!

— O să-ți explic, șopti el, cu condiția să te declari fericită că te afli aici.

— Fericită, absolut fericită! șopti ea, strecurându-se în brațele lui cum numai ea știa s-o facă. Acolo unde ești tu e și căminul meu, Harry!

Auzindu-și cuvintele, avu pentru prima oară în viață senzația că recită un rol.

În seara aceea, în lumina scânteietoare a lumânărilor din sufragerie, unde bărbații dădeau impresia că alimentează toată conversația, în timp ce fetele stăteau drepte, distante și arogante, nici măcar prezența lui Harry în stânga ei n-o putu face să se simtă ca acasă.

— Arată bine lumea, nu crezi? O întrebă Harry. Uită-te puțin în jur. Aia-s Spud Hubbard, care a fost atacat la Princeton anul trecut, și Junie Morton. El și cu roșcovanul de alături au fost amândoi căpitanii echipei de hochei de la Yale. Junie era în grupa mea. Păi, cei mai buni sportivi din lume se nasc în statele de pe-aici! E-o țară a bărbaților, ascultă-mă pe mine. Uite-l pe John J. Fishburn.

— Asta cine-i? întrebă naiv Sally Carrol.

— Nu știi?

— I-am auzit numele.

— Cel mai mare negustor de grâne din Nord-Vest și unul dintre cei mai importanți finanțiști ai țării.

Ea se întoarce instantaneu spre vocea care se auzise în dreapta.

— Cred că au omis să ne prezinte. Eu sunt Roger Patton.

— Numele meu e Sally Carrol Happer, zise ea cu grație.

— Da, știu. Mi-a spus Harry că vei veni.

— Sunteți rude?

— Nu. Eu sunt profesor.

— O! Râse ea.

— La universitate. Ești din Sud, nu-i așa?

— Da. Din Tarleton, Georgia.

Bărbatul îi plăcu imediat — o mustață brun-roșcată sub niște ochi de un albastru spălăcit, care adăposteau ceva ce lipsea din alte perechi de ochi:

o scânteiere de apreciere. La dineu schimbară câteva fraze răzlețe, iar ea decise că trebuie neapărat să-l mai vadă.

După cafea le-a fost prezentată câtorva tineri chipeși, care au dansat cu ea cu o precizie conștientă, părând incredințați că unicul subiect de conversație interesant pentru ea era Harry.

„Doamne”, se gândi ea, „vorbesc cu mine ca și cum faptul că sunt logodită m-ar face mai bătrână ca ei! Ca și cum aș fi gata să-i părăsc la mamele lor!”

În Sud o fată logodită, ba chiar și o soție tânără, se așteaptă la aceeași cantitate de tachinări și complimente de care se bucură debutantele, dar aici așa ceva părea interzis. Un tânăr, după ce intrase zdravăn într-o conversație pe tema ochilor lui Sally Carrol, care — zicea el — îl atrăseseră ca un magnet din clipa când intrase în sală, se simți cuprins de o jenă violentă când află că ea venise la familia Bellamy și că era logodnica lui Harry. Convins că făcuse o gafă enormă, impardonabilă, adoptă numaidecât un ton protocolar și o abandonă cu prima ocazie.

Prin urmare, tânăra a fost destul de bucuroasă când Roger Patton interveni în dans peste un partener de-al ei și-i propuse să stea puțin amândoi și să-și tragă sufletul.

— Ei bine, s-a interesat el, clipind vesel, cum îi merge sudicei noastre Carmen?

— Grozav. Și cum îi merge. Cum îi merge pericolosului Dan Megrew¹? Iartă-mă, dar asta-i unicul nordic despre care știu și eu ceva.

Subiectul părău să-i placă lui Roger.

— Desigur, se confesă el, fiind profesor de literatură, nu s-ar cuveni să citească cărți cu Dan Megrew.

— Ești din partea locului?

— Nu, sunt din Philadelphia. Importat de la Harvard ca să predau franceza. Dar locuiesc aici de zece ani.

— Cu nouă ani și trei sute șazeci și patru de zile mai mult decât mine.

— Îți place la noi?

— Îhî. Bineînțeles.

— Zău?

— Păi, de ce nu? Nu dau impresia că mă simt minunat?

— Acum un minut te-am văzut privind pe fereastră. Și înfiorându-te.

— De vină e imaginația mea, râse Sally Carrol. Sunt obișnuită ca afară totul să fie liniștit și uneori, dacă mă uit și văd ninsoarea învolburată, mi se pare că acolo se mișcă ceva mort.

El a dat înțelegător din cap.

— Ai mai fost în Nord?

— Mi-am petrecut doi ani luna iulie la Asheville, în Carolina de Nord.

— Frumoasă adunare, nu? întrebă Patton, arătând spre ringul de dans.

1 Eroul unui poem epic despre căutătorii de aur din Alaska, The Shooting of Dan McGrew, de Robert Service.

Sally Carrol tresări. Remarca o făcușe și Harry.

— Fără îndoială că da. Sunt. Canini.

— Ce?!

Ea se îmbujoră.

— Îmi pare rău. A sunat mai neplăcut decât aș fi dorit. Înțelegeți, întotdeauna mă gândesc la oameni ca fiind „felini” sau „canini”, indiferent de sex.

— Tu cărei categorii îi aparții?

— Eu sunt „felină”. Și tu la fel. Tot așa sunt majoritatea bărbaților din Sud și cele mai multe din fetele de aici.

— Harry ce e?

— Harry e „canin”, evident. Toți băieții pe care i-am cunoscut în seara asta par să fie „canini”.

— Dar ce implică termenul ăsta, „canin”? o masculinitate conștientă, opusă subtilității?

— Presupun că da. Nu l-am analizat niciodată. Eu doar mă uit la oameni și-i clasific pe loc: „felin” sau „canin”. Cred că-i cam absurd.

— Ba deloc. Mă interesează. Aveam și eu o teorie despre oamenii ăștia. Eram de părere că se află într-un proces de refrigerare.

— Cum așa?

— După mine, seamănă tot mai mult cu suedezii. Devin ibsenieni, știi. Încetul cu încetul, devin mohorâți și melancolici. De vină sunt iernile lungi. Ai citit ceva de Ibsen?

Ea negă din cap.

— Ei bine, personajele sale au o oarecare rigiditate meditativă. Sunt înguste la minte, pline de virtuți, morocănoase, fără disponibilități infinite pentru mari bucurii sau mari întristări.

— Fără zâmbete sau lacrimi?

— Exact. Asta-i teoria mea. Știi, aici trăiesc mii de suedezi. Îmi imaginez că se stabilesc în regiunea asta datorită climei foarte asemănătoare cu a lor și, treptat, se produce o osmoză. Probabil că astă-seară nu avem printre noi nici o jumătate de duzină, dar. Am avut patru guvernatori de origine suedeză. Te plictisesc?

— Mă interesează foarte mult.

— Viitoarea ta cumnată e pe jumătate suedeză. Mie personal îmi e simpatică, dar teoria mea este că suedezii, în general, exercită asupra noastră o influență nefastă. Nu știi dacă ai aflat, dar scandinavii au cea mai mare rată a sinuciderilor din lume.

— De ce continui să trăiești aici dacă-i așa de deprimant?

— O, pe mine nu mă afectează! Sunt suficient de izolat și, oricum, pentru mine cărțile înseamnă mai mult decât oamenii.

— Dar toți scriitorii vorbesc despre Sud ca fiind tragic. Știi și tu – senoritas spaniole, plete negre, muzică obsedantă, pumnale.

El clătină din cap:

— Nu, rasele cu adevărat tragice sunt cele septentrionale. Ele nu-și permit luxul revigorant al lacrimilor.

Sally Carrol se gândi la cimitirul ei. Presupunea că la el se referise vag când declarase că nu se simte deprimată.

— Italienii sunt poporul cel mai vesel de pe pământ, dar ăsta-i un subiect plictisitor, se întrerupse el. În orice caz, voiam să-ți spun că te măriți cu un bărbat de cea mai bună calitate.

Lui Sally Carrol îi veni cheful să se confeseze:

— Știu. Sunt tipul de femeie care, de la un punct încolo, dorește să fie ținută pe palme și n-am nici o îndoială că voi fi.

— Dansăm? Știi, continuă el după ce se ridicaseră, este încurajator să găsești o femeie care știe de ce se mărită. Nouă din zece cred că măritișul este ca în filme, atunci când pășești înspre asfințit.

Ea răsă și-i plăcu fantastic de el.

După două ore, în drum spre casă, se cuibări lângă Harry pe bancheta din spate.

— O, Harry, murmură ea, ce frig el

— Dar aici e cald, copila mea dragă!

— Însă afară e foarte frig și, oh! Ce mai urlă vântul!

Își îngropa adânc fața în haina lui de blană și tremură involuntar când buzele lui reci îi sărutară vârful urechii.

IV

Prima săptămână a vizitei trecu val-vârtej. Așa cum i se promisese, se dădu cu sania, trasă de un automobil, într-un crepuscul geros de ianuarie. Infofolită în blănuri, se duse într-o dimineață să se dea pe tobogan pe terenul în pantă al unui club select. Încercă și să schieze, să sară și să plutească glorios un moment în aer, iar apoi să aterizeze într-un nor de zăpadă pufoasă, într-un ghem de haine și schiuri, râzând în hohote. Îi plăcură toate sporturile de iarnă, cu excepția unei după-amiezi petrecute pe patine, pe un câmp scânteietor, sub strălucirea palidă a soarelui, dar își dădu curând seama că asemenea distracții erau pentru copii, că i se cânta în strună și că veselie din jurul ei nu era decât reflectarea propriei sale voioșii.

La început familia Bellamy o intrigă. Bărbații îi inspirau încredere și îi plăceau. În special domnul Bellamy, cu părul lui de un gri metalic și cu demnitatea lui energică, îi cuceri imediat simpatia după ce află că se născuse în Kentucky. Asta făcea din el o punte de legătură dintre viața ei veche și cea nouă. Dar față de femeii nutrea o antipatie netă. Myra, viitoarea sa cumnată, i se părea întruparea convenționalului lipsit de haz. Conversația ei reflecta o lipsă de personalitate atât de gravă, încât Sally Carrol, venită dintr-o parte a țării în care puteai băga mâna-n foc că doamnele vor avea nițel șarm și multă siguranță de sine, se simțea tentată s-o disprețuiască.

„Dacă femeile astea nu-s frumoase”, își spuse ea, „atunci nu-i nimic de capul lor. Dacă te uiți la ele, pur și simplu se veștejesc. Sunt doar niște servitoare de lux. Centrul oricărui grup mixt îl constituie bărbații”.

La urmă de tot venea doamna Bellamy, pe care Sally Carrol o detesta. Impresia ei din prima zi – că doamna Bellamy semăna cu un ou – îi fusese confirmată. Un ou cu o voce spartă, ațoasă, și cu o ținută atât de deselată și dizgrațioasă, încât Sally Carrol avea senzația că dacă ar cădea brusc, s-ar deșira toată, în plus, ai fi zis că doamna Bellamy întruchipa perfect ostilitatea înnăscută față de străini a întregului oraș. Îi spunea lui Sally Carrol „Sally” și nu se lăsa convinsă că apelativul dublu putea fi altceva decât o poreclă obositoare și ridicolă. Pentru Sally Carrol a i se prescurta numele echivala cu a fi prezentată publicului pe jumătate goală. Era îndrăgostită de „Sally Carrol” și nu putea suferi numele „Sally”. Mai știa și că mama lui Harry avea oroare de părul ei tăiat scurt și, după ce în prima zi doamna Bellamy intrase în bibliotecă trăgând ostentativ aerul pe nări, nu mai îndrăznise niciodată să-și aprindă o țigară la parter.

Dintre bărbații cu care făcuse cunoștință îl prefera pe Roger Patton, un oaspete frecvent în casa Bellamy. Acesta se abținu să mai facă aluzii la calitatea ibseniană a populației, dar într-o zi, când, intrând pe neașteptate, o găsisse încovrigată pe sofa, aplecată peste Peer Gynt, izbucnise în râs și o rugase să uite ce-i spusese. Fuseseră numai niște măgării.

Și iată că într-o după-amiază din săptămâna a doua ea și Harry s-au văzut la câțiva pași de a se angaja într-o ceartă periculos de violentă. Ea considera că numai el era vinovat de precipitarea sfidei, deși în cazul lor Serbia² nu consta decât dintr-un necunoscut cu pantalonii necălcați.

Veneau pe jos spre casă, printre mormane înalte de zăpadă, sub un soare pe care Sally Carrol abia dacă-l recunoștea. Trecură pe lângă o copilită atât de încotoșmănată în lănuri gri, că semăna cu un ursuleț de pluș, iar Sally Carrol nu-și putu stăpâni o exclamație de tandrețe maternă:

— Uită-te, Harry!

— La ce?

— La fetița aia! I-ai văzut chipul?

— Da, dar de ce întrebî?

— Era roșie la față ca o căpșună. Vai, ce drăguță era!

— Păi, și fața ta e deja aproape la fel de roșie. Aici suntem toți sănătoși. Ni se dă drumul afară, în frig, de cum suntem suficient de mari ca să ne ținem pe picioare. O climă splendidă!

Privindu-l atentă, ea nu putu să nu fie de acord. Harry dădea impresia că se bucură de o sănătate de fier, ca și fratele lui. Ba mai mult, Sally Carrol observase chiar în dimineața aceea cât de îmbujorați îi erau propriii obraji.

Dintr-odată ceva le atrase și le reținu privirile și cei doi rămaseră pe loc, uitându-se îndelung înspre colțul de stradă din față. Acolo stătea un bărbat cu genunchii îndoșiți, cu ochii ațintiți în sus și cu o expresie de încordare

care-ți dădea impresia că e gata să se avânte dintr-un salt spre cerul înghețat. Pe urmă amândoi explodară în hohote de râs, pentru că, apropiindu-se, descoperiră că nu era decât o caraghioasă iluzie optică, produsă de pantalonii extrem de mototoliți ai omului.

— Cred că ne-a jucat un renghi, râse Sally Carrol.

— Judecând după pantalonii, trebuie să fie un om din Sud, presupuse răutacios Harry.

— O, Harry!

Surprinderea ei îl enervase probabil pe Harry.

— Netrebnicii de sudiști!

Lui Sally Carrol îi scăpărară ochii.

— Nu vorbi așa de ei!

— Regret, draga mea, zise Harry cu falsă și malignă umilință, dar știi ce părere am despre ei. Sunt un fel de. Un fel de degenerați, care nu seamănă deloc cu vechii gentlemen ai Sudului. Au trăit atât de mult timp acolo jos, amestecați cu toți colorații ăia, încât au devenit niște trântori blegi.

— Ține-ți gura, Harry! strigă ea furioasă. Nu sunt așa! Poate că-s leneși – cine n-ar fi în clima aia? –, dar sunt prietenii mei cei mai buni și nu vreau să te aud că-i critici așa, la grămadă! Printre ei se găsesc oameni de cea mai bună calitate!

— Da, știu! Sunt acceptabili când vin la universitate în Nord, dar dintre toți neisprăviții prost îmbrăcați și șleampeți pe care i-am întâlnit, cei mai răi provin tot din orașelele din Sud!

Sally Carrol strângea din pumnii înmănușați și-și mușca furioasă buzele.

— Păi, continuă Harry, era unul în anul meu, la New Haven, și am crezut cu toții că în sfârșit am găsit un sudist aristocrat. Dar s-a dovedit că nu era nici pe departe un aristocrat, ci fiul unui profitor yankeu, proprietarul tuturor plantațiilor de bumbac de pe lângă Mobile.

— Un bărbat din Sud n-ar vorbi cum vorbești tu acum, zise ea râspicat.

— N-ar avea suficientă energie!

— Sau altceva.

— Regret, Sally Carrol, dar chiar pe tine te-am auzit declarând că nu te-ai mărita în ruptul capului cu.

— Asta-i cu totul altceva. Ți-am spus atunci că n-aș vrea să-mi leg viața de niciunul dintre băieții care trăiesc acum în Tarleton, dar n-am făcut remarcii generale și la grămadă.

Își continuă drumul în tăcere.

— Probabil că am cam sărit peste cal, Sally Carrol. Te rog să mă ierți.

Ea dădu din cap fără să răspundă. Cinci minute mai târziu, când se aflau în antreu, își aruncă brusc brațele pe după gâtul lui.

— O, Harry, strigă, iar ochii i se umplură de lacrimi, hai să ne căsătorim săptămâna viitoare! Mi-e teamă de alte scandaluri ca ăsta! Mi-e frică, Harry! Nu mi-ar fi dacă am fi căsătoriți.

Dar Harry, deși se simțea cu musca pe căciulă, era încă supărat.

2 Aluzie la rolul jucat de Serbia în declanșarea primului război mondial.